

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul VIII — Nr. 216

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 11 septembrie 1996

SUMAR

	Pagina
HOTĂRÂRI ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Hotărârea nr. 2 din 9 septembrie 1996	1-2
Hotărârea nr. 3 din 9 septembrie 1996	3-4
Hotărârea nr. 4 din 9 septembrie 1996	5-7

HOTĂRÂRI ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂREA Nr. 2 din 9 septembrie 1996

Ioan Muraru — președinte
Costică Bulai — judecător
Viorel Mihai Ciobanu — judecător
Mihai Constantinescu — judecător
Ioan Deleanu — judecător
Lucian Stângu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Virgil Firuleasa — procuror
Georgeta Panoviciu — magistrat-asistent

Pe rol soluționarea contestației privind înregistrarea candidaturii domnului Ion Iliescu pentru funcția de Președinte al României la alegerile din 3 noiembrie 1996, depusă de doamna Georgeta Bănică la Biroul Electoral Central cu nr. 32 din 6 septembrie 1996.

Contestația a fost înaintată Curții Constituționale la data de 7 septembrie 1996 și formează obiectul Dosarului nr. 168 D/1996.

Curtea a decis soluționarea contestației fără citarea părții, având în vedere că legea a rezervat în mod

trăitor un număr de ore, potrivit prevederilor art. 14 din Legea nr. 47/1992, art. 11 alin. (2) și alin. (3) și art. 28 alin. (1) din Legea nr. 69/1992, raportate la art. 85 din Legea nr. 68/1992 și coroborate cu art. 581 alin. 3 din Codul de procedură civilă.

Magistratul-asistent prezintă obiectul contestației.

În motivarea acesteia, se susține, în esență, că domnul Ion Iliescu candidează la al treilea mandat președințial, ceea ce este neconstituțional, deoarece: a fost ales prin vot în 1990 și 1992, îndeplinind „cel mult două mandate“, așa cum prevede Constituția; perioada 8 decembrie 1991 — noiembrie 1992 reprezintă un mandat constituțional, în care președintele „s-a manifestat cu drepturi constituționale“; al doilea mandat a fost îndeplinit începând din 1992; Constituția prevede o perioadă de timp de 8 ani pentru „cel mult“ două mandate, or, un nou mandat ar depăși cu mult această perioadă. În sprijinul contestației se invocă și unele opinii ale unor juriști, care neagă dreptul la un al treilea mandat președințial, precum și declarația doamnei

Ion Iliescu de acceptare a candidaturii la al doilea mandat constituțional, care ar avea semnificația unei presiuni politice.

Procurorul, având cuvântul în fond, apreciază ca neîntemeiată contestația privind înregistrarea candidaturii domnului Ion Iliescu pentru funcția de Președinte al României, susținând, în esență, următoarele: Decretul-lege nr. 92/1990 este un act normativ cu caracter provizoriu și tranzitoriu, care nu se referă la noțiunea de mandat președințial, ci la unele prerogative ale funcției de Președinte al României; definirea noțiunii de mandat președințial se realizează pentru prima dată prin Legea nr. 69/1992, adoptată în temeiul Constituției din 1991, de unde rezultă că singurul mandat președințial, în înțeles constituțional, este cel îndeplinit ca urmare a alegerilor din septembrie 1992. În consecință, solicită respingerea contestației.

CURTEA,

luând în dezbateri contestația înaintată de Biroul Electoral Central, constată că este competentă să o soluționeze în temeiul art. 144 lit. d) din Constituție, al art. 27 din Legea nr. 47/1992 și al art. 11 alin. (3) din Legea nr. 69/1992.

Analizând contestația în raport cu prevederile Constituției, ale Legii nr. 69/1992 pentru alegerea Președintelui României, și văzând concluziile reprezentantului Ministerului Public, Curtea reține următoarele:

În legătură cu temeiurile contestației, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Hotărârea nr. 1 din 8 septembrie 1996 și nu există motive să se revină asupra celor statuate.

Cât privește perioada 8 decembrie 1991 – noiembrie 1992 care, în opinia contestatoarei, reprezintă un mandat constituțional, este de remarcat că activitatea președintelui în această perioadă s-a desfășurat sub incidența prevederilor art. 151 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „Instituțiile republicii, existente la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, rămân în funcțiune până la constituirea celor noi“. Prevederile menționate au asigurat continuitatea

vieții statale a țării prin prorogarea funcționării autorităților publice existente până la constituirea celor noi, după regulile stabilite în Constituție. În aceste condiții și-au desfășurat activitatea Președintele României, Parlamentul, Guvernul, instanțele judecătorești, organele de procuratură etc. Cât privește autoritățile publice cu caracter electiv — Parlamentul și Președintele României —, acestea și-au continuat activitatea, în temeiul art. 151 alin. (1) din Constituție, pe baza legitimării conferite anterior, în urma scrutinului din 20 mai 1990, conform Decretului-lege nr. 92/1990.

În consecință, numai prin alegerile din 1992, organizate înăuntrul termenului de un an de la adoptarea Constituției, prevăzut de art. 80 alin. (2) combinat cu art. 99 din Decretul-lege nr. 92/1990, aceste autorități publice s-au constituit pentru prima oară ca instituții noi, în sensul art. 151 din Constituție.

S-a susținut în contestație că, dacă ar fi ales, domnul Ion Iliescu ar depăși limita maximă a două mandate de 4 ani, prevăzută de art. 81 alin. (4) și art. 83 alin. (1) din Constituție, fără a se ține însă seama că, în realitate, a fost exercitat un singur mandat constituțional, în urma alegerilor din septembrie 1992.

În sprijinul contestației se invocă și declarații ale domnului Ion Iliescu, precum și opiniile unor juriști, publicate în presă. Acestea toate nu pot fi reținute ca argumente juridice în fața Curții Constituționale, care, potrivit art. 13 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, „se pronunță în numele legii“. Pe de altă parte, art. 29 din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale precizează explicit și imperativ: „Curtea nu statuează decât asupra problemelor de drept“.

Față de cele arătate, rezultă că mandatul de Președinte al României din perioada 1992–1996 este primul mandat constituțional al domnului Ion Iliescu. În consecință, contestația ce face obiectul judecării de față urmează să fie respinsă.

Pentru considerentele arătate și văzând dispozițiile art. 144 lit. d) din Constituție, ale art. 13 alin. (1) lit. B.a) și ale art. 27 și 28 din Legea nr. 47/1992, precum și cele ale art. 2 alin. (2) și art. 11 alin. (2) și alin. (3) din Legea nr. 69/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA

În numele legii

HOTĂRĂȘTE:

Respinge ca neîntemeiată contestația privind înregistrarea candidaturii domnului Ion Iliescu la funcția de Președinte al României, formulată de doamna Georgeta Bănică.

Hotărârea este definitivă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,

Georgeta Parovicu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂREA Nr. 3
din 9 septembrie 1996

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Ioan Deleanu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Virgil Firuleasa	— procuror
Maria Bratu	— magistrat-asistent

Pe rol soluționarea contestației privind înregistrarea candidaturii domnului Ion Iliescu pentru funcția de Președinte al României, la alegerile din 3 noiembrie 1996, depusă la Biroul Electoral Central cu nr. 52 din 6 septembrie 1996, a domnilor Cristian Preda, Horia R. Patapievici, Alexandru Paleologu, Octavian Paler, Ștefan Augustin Doinaș, Dan Grigore, Ștefan Câlția, Radu Filipescu, a doamnei Rodica Palade, a domnilor Sorin Antohi și Dan Cristian Comănescu.

Contestația a fost înaintată Curții Constituționale la data de 7 septembrie 1996 și formează obiectul Dosarului nr. 169 D/1996.

Curtea a decis soluționarea contestației fără citarea părților, având în vedere cerința legală a rezolvării în maximum 48 de ore, potrivit prevederilor art. 14 din Legea nr. 47/1992, art. 11 alin. (2) și alin. (3) și art. 28 alin. (1) din Legea nr. 69/1992, raportate la art. 85 din Legea nr. 68/1992 și coroborate cu art. 581 alin. 3 din Codul de procedură civilă.

Magistratul-asistent prezintă obiectul contestației.

În motivarea contestației se susține, în esență, că domnul Ion Iliescu a îndeplinit deja două mandate de Președinte al României, după intrarea în vigoare a Constituției, și anume de la data de 8 decembrie 1991, când a avut loc referendumul de aprobare a Constituției, până la alegerile din 1992 și, în urma acestor alegeri, până în prezent. De aceea, în temeiul art. 81 alin. (4) din Constituție, potrivit căruia îndeplinirea funcției de Președinte al României este limitată la cel mult două mandate, se susține că, în prezent, domnul Ion Iliescu nu mai poate candida pentru un nou mandat. În motivarea contestației se arată că, așa cum s-a prevăzut în Hotărârea Curții Constituționale nr. 18 din 7 septembrie 1992, numărul de mandate președințiale trebuie luat în considerare începând cu data referendumului constituțional de la 8 decembrie 1991 și că prin Constituție nu s-a instituit o nouă funcție (sau instituție) de președinte, diferită de aceea prevăzută de Decretul-lege nr. 92/1990, așa cum rezultă și din hotărârea sus-menționată. În același sens, se consideră că perioada de la intrarea în vigoare a Constituției trebuie considerată ca un prim mandat, întrucât Președintele României și-a exercitat în această perioadă atribuțiile în temeiul noilor prevederi constituționale.

Procurorul, având cuvântul în fond, apreciază ca neîntemeiată contestația privind înregistrarea candidaturii domnului

Ion Iliescu pentru funcția de Președinte al României, deoarece perioada de la 8 decembrie 1991, când a intrat în vigoare Constituția, și până la alegerile din septembrie 1992, nu constituie mandat. Singurul mandat președințial, în înțeles constituțional, este cel îndeplinit ca urmare a alegerilor din septembrie 1992. În consecință, solicită respingerea contestației.

CURTEA,

luând în dezbateri contestația înaintată de Biroul Electoral Central, constată că este competentă să o soluționeze în temeiul art. 144 lit. d) din Constituție, al art. 27 din Legea nr. 47/1992 și al art. 11 alin. (3) din Legea nr. 69/1992.

Analizând contestația în raport cu prevederile Constituției, ale Legii nr. 69/1992 pentru alegerea Președintelui României, și văzând concluziile reprezentantului Ministerului Public, Curtea reține următoarele:

Contestația, în fond, se întemeiază pe un singur motiv esențial și anume că funcția de Președinte al României îndeplinită de domnul Ion Iliescu la data aprobării Constituției prin referendumul din 8 decembrie 1991 și până la alegerile din 1992 ar fi un prim mandat președințial.

În legătură cu temeiurile contestației, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Hotărârea nr. 1 din 8 septembrie 1996 și nu există motive să se revină asupra celor statuate.

Îndeplinirea funcției de Președinte al României, în perioada 8 decembrie 1991 — noiembrie 1992, s-a întemeiat pe prevederile art. 151 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „Instituțiile republicii, existente la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, rămân în funcțiune până la constituirea celor noi”. Prevederile menționate au asigurat continuitatea vieții statale a țării prin prorogarea funcționării autorităților publice existente până la constituirea celor noi, după regulile stabilite în Constituție. În aceste condiții și-au desfășurat activitatea Președintele României, Parlamentul, Guvernul, instanțele judecătorești, organele de procuratură etc. Cât privește autoritățile publice cu caracter electiv — Parlamentul și Președintele României —, acestea și-au continuat activitatea, în temeiul art. 151 alin. (1) din Constituție, pe baza legitimării conferite anterior, în urma scrutinului din 20 mai 1990, conform Decretului-lege nr. 92/1990.

Prin Decretul-lege nr. 92/1990 s-a instituit într-adevăr funcția de șef al statului, sub denumirea „Președintele României”. În condițiile date, reglementarea acestei instituții se remarcă însă prin elemente specifice esențiale, diferite de Constituție, îndeosebi cele la care s-au referit art. 9 alin. (2), art. 10 alin. (2), art. 81 și 82 din acest act, privind vârsta minimă pentru a fi ales, interdicția pentru unele persoane de a fi alese, procedura contenciosului electoral, validarea alegerii și momentul de la care cel ales este declarat președinte, precum și cele care au stabilit atribuțiile președintelui și raporturile sale cu celelalte autorități publice. Mai mult, este de observat că Decretul-lege nr. 92/1990 nu a stabilit durata îndeplinirii funcției de președinte. Comparând aceste reglementări cu reglementările

constituționale actualmente în vigoare având ca obiect instituția de Președinte al României, cuprinse la art. 35 și la art. 80–100 din Constituție, rezultă că, deși, formal, cât privește denumirea instituției, s-ar părea că suntem în prezența uneia și aceleiași autorități, în realitate cele două instituții sunt esențial diferite. Pe calea unei asemenea examinări comparative rezultă, așadar, că sub aceeași denumire au fost reglementate instituții de autoritate publică esențialmente diferite, prima având un caracter tranzitoriu, cealaltă, în condiții de stabilitate constituțională.

Nici un act normativ preconstituțional nu consacră instituția mandatului președințial. Această instituție este pentru prima oară reglementată prin Constituția din 1991.

Mandatul președințial are determinări constituționale specifice și inedite față de reglementările anterioare. Acestea privesc mai ales funcțiile ce derivă din mandat, condițiile de dobândire, de validare și de începere a mandatului, durata acestuia, incompatibilitățile și imunitățile pe care le antrenează, atribuțiile ce derivă din mandat și, implicit, raporturile în care se află deținătorul acestuia cu celelalte autorități publice, răspunderea ce revine titularului mandatului pentru modul de exercitare a acestuia. Nici o altă funcție, dobândită pe baza unor reglementări anterioare Constituției, nu a avut ca fundament un asemenea mandat, așa încât trebuie admis că prevederile Constituției României marchează o soluție de ruptură sau de reșezare esențial diferită a instituției de șef al statului.

De aceea este nefondată referirea exclusiv la funcția de Președinte al României, ignorându-se cea de a doua componentă a reglementării cuprinse la art. 81 alin. (4) din Constituție, și anume instituția „mandatului președințial”. Or, „funcția de Președinte” nu poate fi abstrasă din cuprinsul reglementării, neținându-se seama de conceptul de „mandat”. Cu alte cuvinte, pentru compararea instituției de șef al statului, în reglementarea actuală, cu situații anterioare, trebuie să se observe că instituția Președintelui României este definită, între altele, și prin mandatul constituțional. În lipsa unui astfel de „mandat”, anterior intrării în vigoare a Constituției, orice asociere cu situații juridice premergătoare Constituției este nefondată.

Art. 151 alin. (1) din Constituție a prorogată funcționarea autorității publice existente, reprezentată de Președintele

României, potrivit Decretului-lege nr. 92/1990, care, așa cum s-a arătat, nu cuprindea instituția mandatului președințial, așa încât a susține că după intrarea în vigoare a Constituției și prin efectul prevederilor acesteia Președintele României ar fi „căpătat” un asemenea mandat este contrar înseși prevederilor art. 151 alin. (1) din Constituție.

În consecință, numai prin alegerile din 1992, organizate înăuntrul termenului de un an de la adoptarea Constituției, prevăzut de art. 80 alin. (2) combinat cu art. 99 din Decretul-lege nr. 92/1990, autoritatea publică reprezentată de Președintele României s-a constituit pentru prima oară ca o instituție nouă în sensul art. 151 din Constituție.

Desigur, în ce privește atribuțiile Președintelui României, Constituția a fost de imediată aplicare. Dar caracterul nou, constituțional, al acestei autorități, având semnificația unei rupturi față de legitimitatea ei anterioară, este, fără îndoială, consecința alegerilor din septembrie 1992. De aceea perioada cuprinsă între intrarea în vigoare a Constituției și alegerile din 1992 nu poate avea semnificația mandatului constituțional prevăzut de art. 81 alin. (4) din Constituție.

Se susține în contestație că, dacă ar fi ales, domnul Ion Iliescu ar depăși limita maximă a două mandate de câte 4 ani prevăzută de art. 81 alin. (4) și de art. 83 alin. (1) din Constituție, fără a se ține însă seama că, în realitate, a fost exercitat un singur mandat constituțional, în urma alegerilor din septembrie 1992.

În sprijinul argumentării din contestație s-a invocat și referirea la funcția de Președinte al României din Hotărârea nr. 18/1992 a Curții Constituționale, pronunțată într-un litigiu ce interesa funcțiile îndeplinite de domnul Ion Iliescu ca președinte al Consiliului Frontului Salvării Naționale și al Consiliului Provizoriu de Uniune Națională, nefăcându-se însă distincția necesară între această funcție anterioară Constituției și regimul ei definit prin mandatul constituțional prevăzut de art. 81 alin. (4).

Față de cele arătate, rezultă că mandatul de Președinte al României din perioada 1992–1996 este primul mandat constituțional al domnului Ion Iliescu. În consecință, contestația ce face obiectul judecății de față urmează să fie respinsă.

Pentru considerentele arătate și văzând dispozițiile art. 144 lit. d) din Constituție, ale art. 13 alin. (1) lit. B.a) și ale art. 27 și 28 din Legea nr. 47/1992, precum și cele ale art. 2 alin. (2) și art. 11 alin. (2) și alin. (3) din Legea nr. 69/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA

În numele legii

HOTĂRĂȘTE:

Respinge ca neîntemeiată contestația privind înregistrarea candidaturii domnului Ion Iliescu la funcția de Președinte al României, formulată de domnii Cristian Preda, Horia R. Patapievici, Alexandru Paleologu, Octavian Paler, Ștefan Augustin Doinaș, Dan Grigore, Ștefan Câlția, Radu Filipescu, doamna Rodica Palade, domnii Sorin Antohi și Dan Cristian Comănescu.

Hotărârea este definitivă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Maria Ursu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

HOTĂRÂREA Nr. 4

din 9 septembrie 1996

Ioan Muraru	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Viorel Mihai Ciobanu	— judecător
Mihai Constantinescu	— judecător
Ioan Deleanu	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Virgil Firuleasa	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol soluționarea contestațiilor formulate de un grup de 75 de cetățeni împotriva înregistrării candidaturii domnului Ion Iliescu pentru funcția de Președinte al României la alegerile președințiale ce vor avea loc la data de 3 noiembrie 1996.

Contestațiile au fost înregistrate la Biroul Electoral Central sub nr. 67 din 7 septembrie 1996, fiind depuse de domnul avocat Nicolae Ștefănescu-Drăgănești.

În temeiul art. 11 alin. (2) din Legea nr. 69/1992 pentru alegerea Președintelui României, contestațiile au fost înaintate Curții Constituționale la data de 7 septembrie 1996 și formează obiectul Dosarului nr. 170 D/1996.

Curtea Constituțională a decis soluționarea contestațiilor fără citarea părților, având în vedere cerința legală a rezolvării lor în maximum 48 de ore, potrivit prevederilor art. 14 din Legea nr. 47/1992, art. 11 alin. (2) și alin. (3) și art. 28 alin. (1) din Legea nr. 69/1992, raportate la art. 85 din Legea nr. 68/1992 și coroborate cu art. 581 alin. 3 din Codul de procedură civilă.

Magistratul-asistent prezintă obiectul contestațiilor.

În motivarea contestațiilor depuse de domnul avocat Nicolae Ștefănescu-Drăgănești și formulate de doamnele Ababei Irina Marioara, Ababei Iulia, domnul Ablachim Perudin, doamna Adrian Florica, domnii Adrian Viorel, Alecu Constantin, Alexandru Tudor, Andrei N. Alexandru, Andrei Gheorghe, Andriuță Dan, Babaiani Edinan, doamna Badea Doina, domnii Blidăruș Nicolae, Boroș I. Viorel, doamnele Bostan Maria, Calpaccian Domnica Mihaela, domnii Calpaccian Arsen, Cazan Ion, doamnele Călin Ana, Ciuta Floarea, domnii Ciuta Mihai, Chiper Sava, Colie Mircea, doamnele Colie Emanuela Viorica, Cotruș Janna, domnii Croitoru Sandu, Cristocea Bogdan, doamna Damian Constanța, domnii Dima Paul, Dobrin Dumitru, doamna Dumitrescu A. Maria, domnii Dumitrele Constantin, Elmi Mamurie, Enan Temo, doamnele Ene Margareta, Feticu Cleopatra, domnul Feticu Paul, doamnele Focșeneanu Elena, Fundeanu Luminița, Furdu Ana Aura, domnul Furdu Ion, doamna Furdu Tereza, domnul Gheonea Gelu, doamna Grec Ileana, domnii Grunberg Francisc, Lacurezeanu Petre, Lambu Raul, Leoveanu Dan, Luca Robert Laurențiu, doamna Maftei Maria, domnii Marinescu Doru, Măndescu Marin, doamna Măndescu Maria, domnul Pesuc Vasile, doamna Pesuc Simona, domnul Pesuc Dragoș, doamna Păstuc Elena, domnul Atercan Mirela,

doamnele Mirea Dorina, Miu Dana, domnii Miu Petre, Mihăilescu Vasile, Moț Pavel, Mușatescu Iulian, doamna Mândru Ioana, domnii Neacșa G., Neacșu Constantin, Neagu Ionuț, Niculae Ovidiu, Olteanu Aurică, doamna Omocea Adriana și domnii Opreșan Ionel, Pariza George, Petrovici Liviu, Petre Aurel, contestații care au conținut identic, înregistrate la Biroul Electoral Central sub același număr, se susține, în esență, că: potrivit art. 10 din Legea nr. 69/1992, domnul Ion Iliescu nu mai are dreptul să candideze, deoarece a îndeplinit de mai multe ori funcția de Președinte al României; în decembrie 1989 a fost ales, ca „emanat al Revoluției“, în funcția de conducător al României, exercitând toate atribuțiile unui șef de stat; în februarie 1990 a fost ales ca Președinte al României de către Consiliul Provizoriu de Uniune Națională; în mai 1990 a fost ales Președinte al României în urma alegerilor desfășurate în baza Decretului-lege nr. 92/1990 pentru alegerea Parlamentului și a Președintelui României; în decembrie 1991 a fost confirmat în funcția de Președinte al României potrivit „art. 121“ din Constituție; în decembrie 1992 a fost confirmat pentru un nou mandat în funcția de Președinte al României, pentru a patra oară, și în noiembrie 1996 dorește să participe din nou la alegeri.

Luând cuvântul în fond, procurorul consideră că Decretul-lege nr. 92/1990 este un act normativ cu caracter provizoriu și tranzitoriu și care nu se referă la noțiunea de mandat președințial, ci la unele prerogative ale funcției de Președinte al României. Noțiunea de mandat președințial apare pentru prima dată în Legea nr. 69/1992, adoptată în temeiul Constituției din 1991. Rezultă că singurul mandat președințial în înțeles constituțional este cel îndeplinit ca urmare a alegerilor din septembrie 1992. În consecință, apreciază contestațiile ca neîntemeiate și solicită respingerea lor.

CURTEA,

luând în dezbateri contestațiile înaintate de Biroul Electoral Central, constată că este competentă să le soluționeze în temeiul art. 144 lit. d) din Constituție, al art. 27 din Legea nr. 47/1992 și al art. 11 alin (3) din Legea nr. 69/1992.

În raport cu prevederile Constituției, ale Legii nr. 69/1992, și văzând concluziile reprezentantului Ministerului Public, Curtea reține următoarele:

Examinând conținutul contestațiilor, Curtea constată că acesta este absolut identic cu cel al altor 50 de contestații, depuse la Biroul Electoral Central tot de domnul avocat Nicolae Ștefănescu-Drăgănești, în ziua de 5 septembrie 1996, prezentate sub forma unor acte xeroxate în care diferă numai numele, prenumele și adresa autorului contestației.

În legătură cu temeiurile contestațiilor, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Hotărârea nr. 1 din 8 septembrie 1996 și nu există motive să revină asupra celor statuate.

În sprijinul contestațiilor s-au invocat prevederile art. 10 din Legea nr. 69/1992 pentru alegerea Președintelui României, potrivit cărora „Nu pot candida persoanele care

la data depunerii candidaturii, nu îndeplinesc condițiile prevăzute de art. 35 din Constituție pentru a fi alese sau care au fost alese anterior, de două ori, ca Președinte al României.“

Invocarea acestor prevederi legale pentru contestarea legitimității constituționale a candidaturii domnului Ion Iliescu, abstracție făcând de dispozițiile legii fundamentale, chiar dacă este pertinentă, nu este concludentă, din moment ce obiectul contestațiilor, prin referirea la nesocotirea unor dispoziții din Constituție, imprimă litigiilor cu care a fost sesizată Curtea Constituțională trăsăturile contenciosului constituțional. Or, în contenciosul constituțional, Curtea, garant al supremației Constituției, trebuie să se raporteze la dispozițiile acesteia, nu la cele ale unor acte subsecvente și inferioare acestora.

Pe de altă parte, chiar dacă s-ar face abstracție de un asemenea imperativ, socotindu-se că ne aflăm în prezența unui simplu contencios electoral, având în vedere principiul necontestat al ierarhiei normelor juridice, este de la sine înțeles că norma legală nu poate fi opusă normei constituționale. Fiind vorba de un text adoptat după intrarea în vigoare a Constituției, prevederile sale nu pot fi interpretate decât în concordanță cu dispozițiile art. 81 alin. (4) din Constituție, referindu-se la aceeași interdicție ce privește exclusiv mandatul constituțional de Președinte al României. Orice altă interpretare, fiind neconstituțională, nu poate fi reținută, chiar dacă, sub aspect literal, textul ar permite-o.

În opinia autorilor contestațiilor am fi în prezența mai multor „mandate“ îndeplinite deja, cuprinse în perioada decembrie 1989 și decembrie 1992, care, astfel cum ele au fost periodizate, ar conduce la concluzia că persoana a cărei candidatură se contestă a îndeplinit patru „mandate“.

Indiferent însă de modul de periodizare, argumentul adus în atenție implică examinarea următoarelor probleme: natura juridică a actelor normative preconstituționale, pe baza cărora s-au îndeplinit presupusele mandate; instituția mandatului președințial și raportul dintre aceasta și funcția de șef al statului, îndeplinită anterior.

S-au invocat, așadar, explicit sau implicit, prevederile Decretului-lege nr. 2 din 27 decembrie 1989 și cele ale Decretului-lege nr. 92 din 14 martie 1990, acte normative preconstituționale, care, între altele, au cuprins și reglementări cu privire la instituția de șef al statului.

În legătură cu Decretul-lege nr. 2/1989 trebuie să se constate că prin nici una dintre prevederile acestuia nici măcar nu se indică funcția de șef al statului sau mandatul președințial. Art. 5 din acest act normativ se referă la președintele Consiliului Frontului Salvării Naționale, stabilindu-i sumar atribuțiile, unele dintre acestea fiind specifice prin natura lor prerogativei unui șef de stat, altele însă neavând nimic comun cu asemenea prerogative. Mai mult însă, unele atribuții dintre cele care ar fi putut aparține unui șef de stat unipersonal au fost rezervate, prin prevederile art. 2 din acel act normativ, Consiliului Frontului Salvării Naționale, ca organ colegial de putere.

Prin Decretul-lege nr. 92/1990 s-a instituit într-adevăr funcția de șef al statului, sub denumirea „Președintele României“. În condițiile date, reglementarea acestei instituții se remarcă prin elemente specifice esențiale, diferite de Constituție, îndeosebi cele la care s-au referit art. 9 a in. (2), art. 10 alin. (2), art. 81 și 82 din același act,

privind vârsta minimă pentru a fi ales, interdicția pentru unele persoane de a fi alese, procedura contenciosului electoral, validarea alegerii și momentul de la care cel ales este declarat președinte, precum și cele care au stabilit atribuțiile președintelui și raporturile sale cu celelalte autorități publice. Mai mult, este de observat că Decretul-lege nr. 92/1990 nu a stabilit durata îndeplinirii funcției de președinte. Comparând acele reglementări cu reglementările constituționale actualmente în vigoare, având ca obiect instituția de Președinte al României, cuprinse la art. 35 și la art. 80—100 din Constituție, rezultă că, deși, formal, cât privește denumirea instituției, s-ar părea că suntem în prezența uneia și aceleiași autorități, în realitate cele două instituții sunt esențial diferite. Pe calea unei asemenea examinări comparative rezultă, așadar, că sub aceeași denumire au fost reglementate instituții de autoritate publică esențialmente diferite, prima având un caracter tranzitoriu, cealaltă, în condiții de stabilitate constituțională.

O altă constatare însă este deplin pertinentă și concludentă pentru formularea unei judecăți de valoare în problema litigioasă asupra căreia urmează a se pronunța Curtea Constituțională, și anume că nici un act normativ preconstituțional nu consacră instituția mandatului președințial. Această instituție este pentru prima oară reglementată prin Constituția din 1991.

Mandatul președințial are determinări constituționale specifice și inedite față de reglementările anterioare. Acestea privesc mai ales funcțiile ce derivă din mandat, condițiile de dobândire, de validare și de începere a mandatului, durata acestuia, incompatibilitățile și imunitățile pe care le antrenează, atribuțiile ce derivă din mandat și, implicit, raporturile în care se află deținătorul acestuia cu celelalte autorități publice, răspunderea ce revine titularului mandatului pentru modul de exercitare a acestuia. Nici o altă funcție, dobândită pe baza unor reglementări anterioare Constituției, nu a avut ca fundament un asemenea mandat, așa încât trebuie admis că prevederile Constituției României marchează o soluție de ruptură sau de reaşezare, esențial diferită, a instituției de șef al statului. Pe cale de consecință, mandatul președințial reglementat de Constituția României nu poate fi așezat în prelungirea unor durate de îndeplinire a funcției de Președinte al României, anterioare intrării în vigoare a legii fundamentale.

Un alt motiv pentru contestarea înregistrării candidaturii domnului Ion Iliescu este acela că, după intrarea în vigoare a Constituției, de la data de 8 decembrie 1991 și până la alegerile din septembrie 1992, acesta a îndeplinit un alt mandat constituțional. Dar exercitarea funcției de președinte în această perioadă s-a făcut în temeiul prevederilor art. 151 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „Instituțiile republicii, existente la data intrării în vigoare a prezentei Constituții, rămân în funcțiune până la constituirea celor noi“.

Prevederile menționate au asigurat continuitatea vieții statale a țării prin prorogarea funcționării autorităților publice existente până la constituirea celor noi, după regulile stabilite în Constituție. În aceste condiții și-au desfășurat activitatea Președintele României, Parlamentul, Guvernul,

instanțele judecătorești, organele de procuratură etc. Cât privește autoritățile publice cu caracter electiv — Parlamentul și Președintele României —, acestea și-au continuat activitatea, în temeiul art. 151 alin. (1) din Constituție, pe baza legitimării conferite anterior, în urma scrutinului din 20 mai 1990, conform Decretului-lege nr. 92/1990.

În consecință, numai prin alegerile din 1992, organizate înăuntrul termenului de un an de la adoptarea Constituției, prevăzut de art. 80 alin. (2) combinat cu art. 99 din Decretul-lege nr. 92/1990, aceste autorități publice s-au constituit pentru prima oară ca instituții noi, în sensul art. 151 din Constituție.

Desigur, în ce privește atribuțiile acestor autorități, Constituția a fost de imediată aplicare. Dar caracterul nou, constituțional, al acestor autorități, având semnificația unei

rupturi față de legitimitatea lor anterioară, este, fără îndoială, consecința alegerilor din septembrie 1992. De aceea perioada cuprinsă între intrarea în vigoare a Constituției și alegerile din 1992 nu poate avea semnificația mandatului constituțional prevăzut de art. 81 alin. (4) din Constituție.

Este adevărat, așa cum s-a mai arătat, că mandatele pe care le poate exercita Președintele României sunt cel mult două, dar aceasta numai în condițiile cuprinse în legea fundamentală a țării, deoarece numai aceasta a dat valoare juridică limitării respective.

Față de cele arătate, rezultă că mandatul de Președinte al României din perioada 1992—1996 este primul mandat constituțional al domnului Ion Iliescu. În consecință, contestațiile ce fac obiectul judecății de față urmează să fie respinse.

Pentru considerentele arătate și văzând dispozițiile art. 144 lit. d) din Constituție, ale art. 13 alin. (1) lit. B.a) și ale art. 27 și 28 din Legea nr. 47/1992, precum și cele ale art. 2 alin. (2) și art. 11 alin. (2) și alin. (3) din Legea nr. 69/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA

În numele legii

HOTĂRĂȘTE:

Respinge ca neîntemeiate contestațiile privind înregistrarea candidaturii domnului Ion Iliescu la funcția de Președinte al României, formulate de doamnele Ababei Irina Marioara, Ababei Iulia, domnul Ablachim Perudin, doamna Adrian Florica, domnii Adrian Viorel, Alecu Constantin, Alexandru Tudor, Andrei N. Alexandru, Andrei Gheorghe, Andriuță Dan, Babaiani Edinan, doamna Badea Doina, domnii Blidăruș Nicolae, Boroș I. Viorel, doamnele Bostan Maria, Calpaccian Domnica Mihaela, domnii Calpaccian Arsen, Cazan Ion, doamnele Călin Ana, Ciuta Floarea, domnii Ciuta Mihai, Chiper Sava, Colie Mircea, doamnele Colie Emanuela Viorica, Cotruș Janna, domnii Croitoru Sandu, Cristocea Bogdan, doamna Damian Constanța, domnii Dima Paul, Dobrin Dumitru, doamna Dumitrescu A. Maria, domnii Dumitrele Constantin, Elmi Mamurie, Enan Temo, doamnele Ene Margareta, Feticu Cleopatra, domnul Feticu Paul, doamnele Foșeneanu Elena, Fundeanu Luminița, Furdu Ana Aura, domnul Furdu Ion, doamna Furdu Tereza, domnul Gheonea Gelu, doamna Grec Ileana, domnii Grunberg Francisc, Lacurezeanu Petre, Lambu Raul, Leoveanu Dan, Luca Robert Laurențiu, doamna Maftei Maria, domnii Marinescu Doru, Măndescu Marin, doamna Măndescu Maria, domnul Pesuc Vasile, doamna Pesuc Simona, domnul Pesuc Dragoș, doamna Pesuc Elena, domnul Mercan Mircea, doamnele Mirea Dorina, Miu Dana, domnii Miu Petre, Mihăilescu Vasile, Moț Pavel, Mușatescu Iulian, doamna Mândru Ioana, domnii Neacșa G., Neacșu Constantin, Neagu Ionuț, Niculae Ovidiu, Olteanu Aurică, doamna Omocea Adriana și domnii Oprișan Ionel, Pariza George, Petrovici Liviu, Petre Aurel.

Hotărârea este definitivă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. IOAN MURARU

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

ÎN ATENȚIA CELOR INTERESAȚI: ABONAȚI ȘI ALȚI CITITORI!

Prin Hotărârea Guvernului nr. 358/1991, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 137 din 1 iulie 1991, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 95 din 13 aprilie 1994, a fost înființată Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, sub autoritatea Camerei Deputaților, care are obligația publicării în Monitorul Oficial al României a actelor normative, nepublicarea lor atrăgând inexistența acestora.

Pentru a cunoaște legislația ce a fost adoptată după Revoluția din Decembrie 1989, pentru a fi informați cu privire la dezbaterile parlamentare, pentru a putea contacta partenerul de afaceri pe care îl doriți, pentru efectuarea formalităților de publicitate prevăzute de lege, Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, cu sediul în București, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, prin Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București, str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, invită societățile comerciale, întreprinzătorii particulari din țară și din străinătate, precum și pe toți cei interesați, să se adreseze în acest scop, zilnic, între orele 8,00-15,00, iar vinerea, între orele 8,00-13,00, la telefon 211.57.30 sau direct la sediul acestuia.

Aducem, pe această cale, la cunoștință că, începând cu data de 1 ianuarie 1996, prețurile practicate de regie pentru publicațiile sale, la care puteți face abonamente la oficiile poștale sau la filialele societăților comerciale: RODIPET — S.A. (telefon 400.15.10), AMCO PRES — S.R.L. (telefon 643.93.90) și GEMINA PRES — S.R.L. (telefon 628.33.73), sunt următoarele:

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoarea abonamentului anual — lei —	Valoarea abonamentului trimestrial — lei —			
			Trim. I	Trim. II	Trim. III	Trim. IV
1.	Monitorul Oficial al României, Partea I, în limba română	121.000	30.250	33.275	36.600	40.260
2.	Monitorul Oficial al României, în limba română, numere bis, de dimensiunea unei cărți (de peste 48 pagini/exemplar), care nu se includ în abonamentul de la nr. crt. 1	75.000	—	—	—	—
3.	Monitorul Oficial al României, Partea I, în limba maghiară	221.000	55.250	55.250	55.250	55.250
4.	Monitorul Oficial al României, Partea a II-a	415.000	103.750	103.750	103.750	103.750
5.	Monitorul Oficial al României, Partea a III-a	76.800	19.200	19.200	19.200	19.200
6.	Monitorul Oficial al României, Partea a IV-a	400.000	100.000	100.000	100.000	100.000
7.	Colecția Legislația României	48.000	12.000	13.200	14.520	15.970
8.	Colecția de hotărâri ale Guvernului	108.000	27.000	29.700	32.670	35.900
9.	Repertoriul actelor publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I	21.000	—	—	—	—
10.	Decizii ale Curții Constituționale	8.000	—	—	—	—
11.	Legislația României, ediții trilingve	27.000	—	—	—	—

Foarte important!

Abonamentul anual vă conferă informații complete și prompte cu privire la legislație și o economie importantă în bugetul dumneavoastră.

Pentru informații suplimentare, vă rugăm să vă adresați la telefon 614.24.29 sau fax 312.47.03.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 30.98.12.301 B.C.R. — S.M.B.

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București, Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, telefon 668.55.58 și 614.17.39.